

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman velja: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 201.

V Ljubljani, v petek 3. septembra 1886.

Letnik XIV.

Pomanjkanje.

Kedar nastane v hiši pomanjkanje, nastane najprej neka nevšečnost, zamrza, nejevolja, godrnjanje. Potem se začne kregati, drug drugemu očitati, predbacivati in oponašati vzroke pomanjkanja.

Kedar pa nastane primanjkljaj v državnem gospodarstvu, takrat očita stranka stranki vse krivice resnične in dozdevne, ji našteva vse zamude, katerih je kriva; z besedo, prepira in očitanja ni kraja ne konca. Da je temu res tako, slišimo vsako leto pri debati o državnem predštevju ali proračunu. Že večkrat, posebno pa letos, povzdigovali so oistre, pa tudi opravičene pritožbe poslanci v ogerskem državnem zboru, ker je bilo samo dokladnih kreditov okoli 20.000.000 gld. Kakošni hrup so letos ravno kar vzdignili Madjari za uvarovanje ogerske ustave, ktere se nihče niti dotaknil ni! A ogerska ustava ima največjega sovražnika v lastni deželi in ta je ogersko zapravljivo denarno gospodarstvo. Debata v prvi polovici denarnega gospodarstva leta 1886 nam je pokazala, kje tiči glavni sovražnik samostalnosti ogerske. Kedar pade veliko drevo, podere tudi manjša pod seboj in tako ne more biti drugače, da bodo tak polom čutile pred vsem dežele, ki so z Ogersko v tesnejši zvezi, n. pr. Hrvaška in Slavonija in potem tudi druge, ne izvzemši cele Avstrije. Dobrot sicer, ktere so se vsipale na Ogersko v podobni investicij (železnice itd.), dežele pod ogersko krono sicer niso bile deležne, a posledice primanjkljaja se pa ne bodo vbratile. Kolikor se sedaj more dokazati, je primanjkljaj o sklepu drugega četrtletja 32.000.000 gld. V tretjem in četrtem četrtletju vtegne primanjkljaja biti kakih 40.000.000 gld.

Denarni minister je za leto 1886 postavil primanjkljaja 14.000.000 gld. Pravega primanjkljaja pa bode najmanj za 26.000.000 gld. več. Davkova pritiskalnica je napeta tako, da se bodo davki javalne dali zvišati. Stroškov se tudi nič manj ne obeta, že sedaj se pripoveduje, da bode predštev za vojsko se pomnožil. Iz tega pa se dá sklepati, da bo Ogerska imela prihodnja leta stalnega primanjkljaja najmanj kakih 20.000.000 gld. Ker bo za to treba izdati dolžnih pisem, bode pa državni dolg

narastel zopet za 20.000.000 gld. in obresti najmanj za 1 1/4 milijona gld.

Nastane pa sedaj vprašanje: Kako dolgo bode še denarni trg hotel sprejemati ogersko rento? Veliko zaupanja borza že davno nima do ogerskega denarnega gospodarstva. Dosihmal je Rothschild varoval ogerske finance; kar Rothschild brani in podpira, to se lahko speča. Pa tudi to mora enkrat nehati; kar se bode tudi zgodilo, kedar njegovi ljudje ne bodo več imeli ogerskih dolžnih pisem, takih, katerim bi kurz popolno vpadel, kadar pridejo ob veljavo ogerske obligacije. Kedaj pa to nastopi, se pač ne vé natančno, a dá se pa nekoliko preračunati.

Kreditni zavod, kateri je pri Rothschildovcih največ Ogerskih zaveznic imel, ravnokar naznanja, da je vse to s pridom oddal. Takih zaveznic gotovo ne bode več kupoval. Rothschild ima brž ko ne še nekaj poslednjih izdanih Ogerskih dolžnih pisem in se je zavezal letošnjo papirno rento prevzeti. Te bode gotovo prihodnje leto oddal in tako gré misliti, da vsa Rothschildova skupina 1888 ne bode imela nikakih Ogerskih dolžnih pisem več. Ako časi ostanejo mirni, je brž ko ne gotovo, da bode Rothschild to nadaljeval še leta 1888, ker pri tem mnogo zasluži. Ali pa imamo poročstvo, da bode mir ohranjen do leta 1888 ali celo do 1889? In če ne, tudi Rothschild ne bo več upal. Da Rothschild tako počasi izvršuje opravke z Ogerskim, kaže da ne zaupa denarstvu na Ogerskem, da ga ne smatra za ta takega, ki bi mogel prestajati hude viharje. V tem trenutku pa, ko Rothschild ne bode hotel več sprejemati tako imenovane rente pomanjkanja, takrat nastopi denarni polom, krah na Ogerskem. Vrli Ghyezy čestokrat to ponavlja v svojih govorih, a nihče ga ne mara poslušati in denarni minister grof Szapary dela na Ogerskem brezobzirno, kakor zna, ter je znal od nekdanj.

Kdor premišljuje, kako grof Szapary leta in leta na Ogerskem z denarji gospodari, ne more se zadosti načuditi, kako da Madjari trpijo tako denarstveno gospodarstvo. Letos, ko so snovali zakon o dokladnih kreditih, ki so odkrili vso zanikernost finančne oprave, se je vsakdo trdno nadejal, da bode grof Szapary padel kot žrtva, da se poleže razdra-

ženo javno mnenje, ki ni bilo samo na Ogerskem, marveč tudi po drugih deželah pod krono sv. Stefana. A grof Szapary še dandanes osrečuje Madjare in Nemadjare. Kdo bi se temu ne čudil?

V posebno zaslugo mu štejejo Madjari, da tako energično pomadjaruje finančno opravo na Hrvatskem; to se vé, je že taka zasluga, da na nje račun smé Szapary že nekaj več primanjkljaja doma napraviti. Grof Szapary naj le zastopa o vprašanji zastran grbov take nazore, kakor jih je pred kratkem in potem je že pomanjkanje odpravljeno!

Res, prežalostno mora biti za pravega rodoljuba, ko vidi tako zanikerno, brezobzirno finančno postopanje na Ogerskem, ter vidi v kratkem času gotov poraz vse dežele. Tako daleč pripelja ohola strast po imenitnosti in visokosti! Ogerski ni bilo družega mar, kakor biti v vsem ne le podobna, ampak enaka drugim velesilam: Avstriji (to že tako?), Francoski, Nemški i. dr. To pa stane neznansko veliko denarja, tako, da ste še prej obe polovici komaj težo prenašali, ena polovica pa tega kar nikakor ne zmore.

Politični pregled.

V Ljubljani, 3. septembra.

Notranje dežele.

Te dni smo omenjali *enciklike*, ki jo je Leon XIII. poslal ogrskim nadškofom in škofom ob priliki dvestoletnice, ktero ravno sedaj pod krono sv. Stefana praznujejo v spomin zopetnega osvojenja Budimske trdnjave. Navedli smo tudi po večjem njeno vsebino. Očitno je, da sv. oče niso družega povdarjali, kakor le golo resnico in da se niso za družega potezali, kakor le za samo pravico. In vendar so dregnili ž njo v sršenov meh. Kar je na Madjarskem framasonskih in židovskih listov, vsi so padli z groznim šundrom po papeževi encikliki. Še celo tako predrzna je framasonsko-židovska klika, da se kar nič ne sramuje vprašati, kaj da se ima vtikati sv. stol v tako popolno vojaško slovesnost in proté celó z ugovorom. Naj le ugovarjajo, kolikor jim drago, tega vendar-le najbolj prebrisani izmed njih ne bodo mogli vtajiti, da je bila prva podlaga kraljestva sv. Stefana izključljivo katoliška in da je

LISTEK.

Herbart Turjaški (1528—1575).

Spisal J. Steklasa.

(Konec.)

Ugnad se je precej za tim potrudil za napolnjeni glavi padlih junakov. Veliki vezir mu je obljubil, da mu jih hoče izročiti. Rabelj pa je zahteval za nje 100 cekinov, ali dobil je samo 50 za vsako. Bili ste po izročitvi precej poslani rodovinam njihovim in še dandanes se čuvajo v orožnici dednega grada Turjaških ter se tujcem prikazujejo. Počivate pa v omarici iz dilie cipresinega drevesa. Na Herbartovi glavi je videti brada in lasje so popolnoma vzčuvani.

Že poprej je bilo omenjeno, da je bil mladi Vuk Engelbert Turjaški vjet. Ivan Turjaški Žumberški se je precej potrudil, da ga oslobodi. Vendar pa je ostal dve leti v varstvu paše bosenskega, če-

ravno je rodovina vse upotrebila, da ga oslobodi. Zavzeli so se zanj tudi rodjaki njegovi ter konečno celó cesarja prosili, da bi on posredoval zanj na turškem dvoru. To se je tudi zgodilo, kajti v pismu cesarja Maksimilijana II. na papeža Gregorja XIII., v katerem slavi zasluge Herbartove, prosi on njega, da bi izdal Turke, ko bi bili slučajno kot vjetniki v njegovih rokah, za vjetega Vuka Engelberta Turjaškega, sina Herbartovega. To pismo pa ni prišlo na svoje mesto, nego se original (izvirnik) čuva v Turjaku. Za tim ni bilo dolgo, da je moral Vuk Engelbert iz Bosne v Carigrad, ker je sultan zvedel po sovražnikih pašinih, da ima imenitnega vjetnika ter mu tudi potem naročil, da mu ga ima nemudoma izročiti. 24. maja 1577 je prišel Vuk Engelbert in drugi dan so ga pripeljali k velikemu veziru. On je prijezdil na konju čisto črno oblečen, na glavi je imel ogerski klobuk ter je izgledal kot kak star divji mož, kajti lasje so mu viseli čez pleča, kar je bilo posebno grdo, ker je bil male postave. Ferhat paša ga je bil tako oblekel, ker je mislil, da ga bo tako nazaj dobil, kajti on se je bil že z njegovo rodovino

dogovoril zaradi odkupnine v iznesku od 29.000 tolarjev, nekaj v gotovini, nekaj pa v dragocenostih, ktere je že Ivan Kisl zbiral. Vse to pa je oskrboval Ugnad.

27. maja so pripeljali vjetnika k sultanu, kjer so mu rane pregledali, da bi ga potem zamenili za turške vlovljence. Ferhat beg pa je mlademu vjetniku naročil, da naj ne pové, če je bil že cenjen; in to je menda vjetnik tudi storil. Ko je pa popoldne tistega dne zopet poklican bil v divan, govoril je z velikim vezirjem hrvatski, ter je prosil za malo ceno, ker je njegov oče zapustil mnogo dolgov. Sultan mu ponudi, da ga pusti za 12 Turkov, cejenjen na 50.000 tolarjev, med njimi tudi Ibrahim-ago. Na to so se od avstrijske strani ti vjetniki prodali, a 28. maja je bil Turjaški odpeljan v cesarsko ječo, kjer ga je Ugnad preskrboval s hrano. Na to pa se je Ferhat paša razsrdil, ter poslal poslanca k Ugnadu, ki je od njega zahteval 32 Turkov, med kterimi so trije bili cenjeni na 30.000 tolarjev, a Ibrahim aga sam na 5000 tolarjev. Samo pod temi pogodbami bi mogel pustiti Turjaškega na slobodo. Veliki vezir se pa da

stala pod vrhovnim pokroviteljstvom „Magnae Dominae“ (Velike Gospé nebeske kraljice) in papežem, kateri je Stefanu tudi kraljevi naslov podelil. Predrzi so taki židovski in frimasonski listi res zadosti, da se tudi v katoliških zadevah dranejo smatrati za trobente javnega mnjenja. Kdo jih je v to pooblastil? Nihče drugi, kakor lastna nesramnost, ktere bo pa tudi enkrat konec. Hvalijo se celo, da je sedanji rod na Madjarskem že toliko prebrisan, učen in neodvisen, da se za take pojave sv. očeta več ne zmeni dosti in mirno svojo pot dalje hodi. Žalibog, da slučajno enkrat resnico govorijo; da je posebno na Ogerskem že res preveč verskega indiferentizma ali malomarnosti, ktera se za vse briga, le za to ne, za kar bi se v prvi vrsti morala. Zakaj pa so jeli ogerski do nedavno trdni kmetje propadati? Mar li zaradi prevelike vere? Pač ne, ampak zato, ker so malomarni postali v verskih rečeh ter zaradi tega se navadili lahkoživnosti, zapravljivosti in še česa drugega. To pripravilo jih je ob vse pa židom v pest izročilo. Sedaj je jasno, zakaj da se ravno židje tako vpirajo glasu iz Rima, dobrovedoči, da če bi madjarski narod vbogal, bi se židovski setvi kar od kraja koreninice spodjedle ter bi setev vsahnila. „Hinc illae lacrimae!“ Nič ne bomo dolgo prigovarjali, le rečemo: „Vse skušajte in dobro ohranite.“ Hočemo reči, židovskega brezverstva bi ne bilo treba skušati, ker ste ga pa že, prime rite stanje vaše in države in sodite, kedaj je bilo srečnejše, o času trdne vernosti, ali o času židovske brezvernosti? Izvoliti ni težko.

Madjari so zopet enkrat sijajno pokazali svojo strpljivost in pravičnost do Slovanov s tem, da jih k svoji dvestoletnici v spomin *osvojitve Budim-ske trdnjave* niti vabili niso, kljub temu, da si jo niso Madjari sami osvojili, temveč skupno v družbi Slovanov in Nemcev. Nemce so pač vabili, in sicer kar h krati na dveh krajih: v Monakovem in v Berolinu, pa so, kakor je znano, povsod ploh vlekli! Osoda se je za nas Slovane maščevala, ker so nas ošabni Madjari prezirali. Še le, ko so videli, da je njihova veljava v Monakovem in Berolinu toliko vredna, kakor nič, poslali so dotično povabilo tudi v Zagreb, zaradi kterega so se Zagrebški mestni očetje sošli na posvetovanje v tej zadevi. Kakor povsod ob takih prilikah, bili ste tudi tukaj takoj dve stranki skupaj: ena, ki je predlagala, da naj se tudi Hrvatje vdeležé slavnosti, druga pa, ki je ta nasvet na vso moč pobijala. Senatorju Deželiču se je posebno imeniten zdel zgodovinski pomen slavnosti in je bil teh misli, da naj bi se Zagreb vdeležil slavnosti. Temu nasproti postavil se je Pagledič, da ne! Sramota za nas in za ves naš narod, če se le kdo tja gori gane. Če Madjari niso imeli toliko takta, da bi nas bili vsaj ob enem vabili, kedar so poslali vabila v Monakovo in Berlin, naj se le gredo solit ter obhajajo slavnost sami, od nas pa ne morejo zahtevati, da bi mi tjakaj hodili. Sploh pa mi niti povabljeni nismo, temveč le župan z njegovim uradnim osebjem in tudi to povabilo je še le semkaj došlo, kedar so jim Nemci že pod nos dali, da ne marajo za nje! Za tem se je oglasil tudi še Zahar rekoč, da Bog obvaruj, da bi šel kak Hrvat Madjare proslavljat. Vse bi bilo tako videti, kakor če bi mi tja gori beračiti hodili, kjer imamo pravico zahtevati svoje pravice. Sploh je pa slavnost sama na sebi jako čudna. Saj ni še tako dolgo, da so Madjari Turke proslavljali in nekemu paši nesli častno sablo, sedaj pa slavnost proti Turčiji nameravajo. Kdor hoče imeti kak „križček“ naj le gre tja gori, mi drugi ostanemo doma! Ko je prišlo do glasovanja, bilo je 12 glasov za in 11 proti. Župan Badovinac pojde vendar-le tja gori v imenu magistrata in mesta Zagreba.

Vnanje države.

V *Vratislavi* v Sleziiji je bil 29. preteklega meseca triindvajseti občni zbor nemških katoličanov. Sešlo se jih je lepo število, ki so se zbrali v dvorani Vincencijevega društva. Zborovanje se začne s pesmijo: „Haec dies“. Pozdravil je potlej

zbrane grof Ballestrem, ki pravi med drugim: Sedaj, ko je takomenovani kulturni boj trajal že 15 let, so se konečno prepričali, da vse majeve postave katoliški cerkvi niso nič škodovala, marveč jo vtrdile, a državi so škodovala mnogo. Vlada je slovesno in uradno naznanila, da hoče v porazumljenji s sv. očetom Leonom XIII. majeve postave pregledati, zato se imamo zahvaliti modrosti sv. očeta in očetovskemu naklonjenju svetlega cesarja. Gotovo nihče ne dvomi nad tem, kaj misli papež storiti, ker pa živimo v poslednjem času v ustavni državi, se sme tudi ljudstvo vdeleževati postavodajne oblasti. Ti potem svetujejo, kaj gré vpeljati v deželi. Je pa še nekaj drugega vmes, na ktero se gré tukaj ozirati. Merodajni krogi so sicer pripravljeni skleniti mir s katoliško cerkvijo, kajti previdijo, da zoper edinost, pridnost in pogum katoliškega ljudstva ni mogoče ničesa doseči s kulturnim bojem. Trdno se naadam, da se te lastnosti katoliškega ljudstva ne bodo zgubile, marveč se učvrstile in da bode tudi sedanji občni zbor v to pripomogel. Knezo-škof se ni mogel zaradi boleznih zbora vdeležiti. Za predsednika je bil izvoljen pl. Heereman, za namestnika pa dež. svetovalec Janssen in Schmidt (Amberg), za perovodje Porsch, prof. Schindler (Litomerice), državni pravdnik Foesser (Frankobrod) in sodnik Krebs (Liebstadt) na vzhodnem Pruskem.

Bolgarski voz se vsak dan bolj zateguje in kdo vé, če ni tisti Aleksander v Petrogradu, ki ga bo nekega dne kar bliskoma presekal. Da bi bolgarski Aleksander to delo izvršil, kmalo ne bo nič več vrjetno, zlasti pa že po večeranjih telegramih ne. Car je knezu odgovoril tako nejasno, da se dá iz tega izviti, kar se hoče. „On sam vé, kaj ima storiti“ in „ruski general Dolgoruki ondi nima nič pravega opravka.“ To se pač lahko obrača, kakor se hoče, za kneza dobro ali slabo. Najraje se pa tehtnica o takih prilikah nagne na slabo. Kaj Rusija z Bolgarijo samo namerava, se tudi še prav nič ne dá spoznati. Edin določen odgovor, kar so jih Bolgari do sedaj iz Petrograda dobili na vse svoje klečeplaztvo pred ruskim konzulatom in metropolitom, je bil ta, da Rusija na zasedanje Bolgarije še ne misli, pač pa drži in bo vedno držala z onimi v državi, kterim je na tem ležeče, da se mir in red ohranita. Toda tudi ta izrek ni popolnoma brez zvijače, sicer bi Rusija ne preganjala Battenberga in njegove stranke, ki je brez ugovora vsaj tako miroljubna v celi Bolgariji, kakor je Cankov vedno pripravljen za ravs in kavs. Če bi bilo po volji tega politikarja, bi morali Rusi že danes čez mejo in v deželo, s kterimi bi pa Cankov prej ali kasneje tudi ne bil zadovoljen, kajti Cankov je človek, ki je sam s seboj v razprtiji in s celim svetom nezadovoljen. Takim ljudem pa ne vstreže tudi Rus ne. Kolikor se dá do sedaj sklepati, Rusov tako dolgo ne bo v Bolgarijo, dokler bodo uporniki pri življenji. Kakor hitro pa bi knezu na misel prišlo nekaj tistih na oni svet poslati, ali pa naj bi se še kak domač punt vnel („N. fr. Pr.“ vé povedati, da se je to že zgodilo ter jih mnogo padlo), se Rusija ne bo dolgo doma državala, ampak zasedla bo Bolgarijo. To bi bili pa žalostni dnevi za nesrečno Bolgarijo; kajti ne dá se tajiti, da je večina naroda in skoraj vsa vojska knezu prav iz srea vdana. Rusija bo toraj proti skupnemu narodu postopati morala. Kaj takega pa izvestno Bolgarom nihče ne privoši. Veliko se imajo Rusom zahvaliti, da, skoraj za vse, kar imajo, toda za vse to Rusija nikakor še nima pravice njihove narodnosti od njih zahtevati. Bolgari hočejo ostati samostalen narod, kakoršnega so si še celo pred krutim Turkom ohranili in jih nikakor ni volja potopiti se v ruskem morji. Na to bi se morala Rusija vedno ozirati in še le potem svoje postopanje vravnati.

Ni še dolgo, kar je Bismark svetu na ves glas povedal, da se *Nemčija oborožuje*, ker jo Francozje k temu silijo. Telegram ni bil dolg in natančen, zato se je izvestno pač marsikdo vprašal, kaj li je bilo temu pojavu v „Nordd. Allg. Ztg.“ po-

vod? Nič drugega, kakor angleška „Morning Post“ in njen uvodni članek gledé Bolgarije in sedanjih homatij na svetu. Bismark ima navado, da ob raznih prilikah rad spušča mrzle curke po svetu. Eden takih je bil tudi dotični uvodni članek v „N. A. Ztg.“ za odgovor na zgoraj omenjeni članek „Morning Pošte“. Bismark je djal: „M. P.“ misli, da se bo vsled povrata bolgarskega kneza v Bolgariji štrana v evropejski politiki še bolj zmedla, kakor je že. Vse to bi se lahko preprečilo, če bi se prodirajoči Rusiji ostale evropejske velesile po skupnem dogovoru oestro po robu postavile. Sreduja Evropa se je vendar že naveličala položaja, v kterem je trgovina opešala, ki tolikanj oborožene sile zahteva in celi svet v skrbéh in negotovosti pušča zaradi bodočnosti. Če „M. P.“ vzroke vsemu temu v bolgarskih homatijah išče, kar moramo po njenih izjavah soditi, je jasno dokazala, da ne pozná pravega evropejskega položaja. Nas (Nemce) Bolgarija prav nič ne briga in kar se ondi godi, za tisto niti ne prašamo ne, ter bi zaradi bolgarskih dogodkov niti enega vojaka ne imeli oboroženega. Da se oborožujemo, k temu silijo nas Francozje. Če toraj „M. P.“ pravega vzroka išče, zakaj da svetovna trgovina peša, naj se le do svojega sosedu na zapadu obrne, tega naj zgrabi in prepričana naj bo, da ima pravega v rokah. Francozje neprenehoma svojo vojno moč množé; vsak francosk časniki dokazuje nam, kako grozno, da se povečuje njihova oborožena sila, ter, da jim ni nobena žrtva prevelika, samo da si vojno tehtnost zboljšajo. Angleži prav dobro vedó, da mora Nemec svoje oči vedno na zapad odprte imeti; vsled tega bi toraj tudi vedeti morali, da je za sedanji oboroženi položaj v srednji Evropi edino le Francoz odgovoren. Bismark je tukaj resnico govoril, kljub temu ima pa morda „M. P.“ vendar le marsikaj prav.

Če bi bilo vse res, kar *časnikarji prevokujejo*, potem moralo bi biti za Bolgarijo sledeče prerokovanje „Nov. Vremja“ veljavno. Omenjeni list z veliko zavestjo piše: „Če bi metropolit Klement s pomočjo svojih pristašev ne mogel veznikov spodenega kneza v kozji rog vgnati in miru in reda v deželi ohraniti, morala bo Rusija Bolgarijo zasesti. (Da! tega smo se nadejali!) Ruski komisar in kozaki, ki bodo v deželo prišli Bolgare branit pred njihovimi lažnjivimi prijatelji in načrti Karavelovega, Nikoforovega in družih prijateljev Battenberžanovih, to je ravno, na kar hujskači čakajo. Potrebnost takega koraka je tako jasna, da se niti bati ni, da bi se Turčija, še manj pa kaka druga zapadna velesila vpirala. Da bi turške čete Bolgarijo in iztočno Rumelijo zasedle, na to niti misliti ni. Kakor hitro bi se prikazale na bolgarskih tleh, godile bi se takoj reči, na ktere je groza misliti. Da se pa v Bolgariji mir in red ohrani, je pa za nas prav tako potrebno, kakor za zapadne velesile, kterih bi pa te naloge nobena ne prevzela. Saj že zdrava pamet sama to zahteva, da razun. Rusije nihče ne more te naloge prevzeti. Vsi naši interesi na iztoku, vse naše žrtve, kar smo jih do sedaj za balkanske Slovane darovali, silijo nas, da prevzamemo ulogo, ktero so nam dogodki sami v roko potisnili. To morajo na Dunaji, kakor tudi v Berolinu konečno sami razumeti. Skrb za Bolgarijo naj pa le nam prepusté.“ — Pojasnenja ta izjava ne potrebuje, ker je vse rusko zahtevanje, kakor na javnem trgu, očitno.

Izvirni dopisi.

Iz Celja, 1. sept. (Črtice o lurskem potovanji.) (Dalje). Amstetten je čeden trg na Spodnjem Avstrijskem; primeril bi ga Zalskemu trgu na Spodnjem Štajarskem; toda večji je. Dunajčanje radi zahajajo ob poletnem času tu sem. Moj prijatelj Albert, kakor sem že omenil, kranjski rojak, ima v

to sporočilo Ferhatovo ni obziral, nego je pustil mladega Turjaškega za dogovorjeno ceno, a Ferhat paši je ostalo, kar so mu že poprej dali rodjaki vjetega. Še le 18. junija se je vrnil Turjaški, kakor je mislil, oslobodjen iz Carigrada v Bosno. Ungnad mu je dal konja, da je laglje popotoval. Ali zdaj se je pokazala lokavost Ferhat paše. On se je izrazil, da bode dal mladega barona ubiti, ako mu ne plačajo 30.000 tolarjev odkupnine. In tako so morali iz Ljubljane poslati še raznih stvari v vrednosti do 20.000 tolarjev, samo, da so mladenčca rešili. Vuk se je kasneje oženil z Elizabeto Šumberžko, ali je že leta 1590 umrl na jetiki vsled strupa, ki ga je dobil v turški ječi.

Vsled nesrečne bitke pri Budačkem so odšli poslanci vseh treh slovenskih dežel Kranjske, Štajarske in Koroške na državni zbor v Regensburg, da se dogovoré o obrambi slovenskih mej, ter so stanovi vseh treh dežel obljubili 705.000 gold. Tudi so se posvetovali, kako bi za obrambo domovine na hrvatski meji utemeljili vitežki red. Stanovi so na to privolili in vpredelili celó mesta, kjer bi se imeli

vitezi smestiti. Ta mesta so bila: Kaniža, Koprivnica, Sv. Križ, Sv. Jurij, samostan Lepoglava, potem Sisek, Kostajnica, Bihač, Gvozdanško itd. (Valvazor X. 347). Ali to se ni zgodilo, ker je med tem umrl cesar Maksimilijan II. in ker niso stanovi na Bruckškem zboru hotli v tem podpirati nadvojvodo Karla, ki je konečno sam prevzel obrambo mej v svoje roke ter utemeljil mesto Karlovec nad 900 turškimi glavami (l. 1578).

Mrtvo truplo Herbartovo je bilo najpoprej prenešeno v Podbrezje (Freithurn), potem pa v Ljubljano, kjer je bilo pokopano v sedanji protestantski cerkvi (poprejšnji cerkvi sv. Elizabete). Le-ta pogreb pa je bila žalostna svečanost ne samo za mesto Ljubljano, ampak za celo deželo. Plemiči in drugi vsi so prisostvovali pri pogrebu v obleki tuge. 25. septembra ob 8. uri zjutraj je čakala velika množica ljudi, stanovi domači in ptuji pri Karlovških vratih na mrtvo truplo, ktero je nosilo deset izvoljenih plemenitih mladenčev v omenjeno cerkev, kjer je bilo izpostavljeno tako dolgo, dokler ni prišla tudi glava iz Carigrada. Še le potem so ga

pokopali. Pri tej priložnosti je govoril protestantski pridigar in superintendent Krištof Spindler lep govor, s kterim je proslavljaj velikega junaka, prilikoval ga je junaškim Makabejcem ter omenil vse njegove čednosti kot kristjana in junaka. Le-ta govor je bil tiskan v Ljubljani l. 1575 ter razširjen po celem Kranjskem.

Nad grobom Herbartovim je bil kasneje postavljen lep marmornast spomenik s podobo njegovo. Valvazor ga je še videl; dandanes pa ga ni več, a napis se je ohranil v popisu teh napisov pri Talničarju. Podoba njegova se je pa vendar-le ohranila na drugem mestu. Lice junakovo nam prikazuje resnoba in odvažnost, z besedo, močatost; veliko, odprto oko je lastnost vse rodovine, ter prikazuje prijaznost in velikodušje; drugače pa se vidi na licu prestano burno vojaško življenje. Brada in lasje so sivkasti. Oklop je temno-siv in črn, z zlatimi gumbi okovan in z verižico ovit.

Amstettenu lastno tiskarno, pa snažno hišo; pred kratkim si je vstanovil še drugo tiskarno na Spodnjem Avstrijskem, namreč v Scheibsu. — Došel sem tu sem proti večeru, še dosti zgodaj, da sva pred mrakom ogledala iz prijaznega grička na severni strani trga — celo okolico — prostrano in rodovitno Ypsiško polje. — Tu gori v Amstettenu so se naselili tudi nekateri drugi Slovenci. Murko — Ripka . . . , kakor kažejo napisi na njihovih grbih.

Po dobri večerji bi se bil jaz najraje k počitku podal; toda Albert in njegova soproga, pa tudi njuna ljubeznjiva otročiča Karl in Beita — vsi so radovedni gledali v mene, ter me prosili, naj njim kaj pripovedujem iz tako slavne božje poti. „Tudi pri nas poznamo lursko Mater Božjo“, mi reče Albert; „jutri boste služili sv. mašo pred oltarjem lurske marije v naši farni cerkvi, in če vam drago, se peljeva v bližnji Št. Jur, kjer boste našli v farni cerkvi krasen oltar z lursko Marijo. Povejte nam najprej: kako se je začela božja pot v mesto Lourdes; ali so resnične prikazni Marijine, o katerih sem že dosti slišal; ali je že res kedo ozdravel s pomočjo lurske vode“. „Veste gospod! pri nas se nahajajo mnogi ljudje, ki vsega tega nočejo verovati, da, še celo norce si delajo iz tistih, ki verujejo kaj pripovedkam. Poslušajte toraj, poskusil bom ob kratkem vse razložiti, kar je meni o slovitim Lurdu znanega“.

Lurd je starodavno mesto in leži v prelepi dolini južnega Francoskega, na severni strani Pirenej, ki ločijo Francijo od Španske. Ondašnji prebivalci so bili od nekdanj prav bogoslužni in poštenu. Radi so častili nebeško kraljico Marijo. To mesto toraj, ki šteje 4000 prebivalcev, je postalo današnje dni slavno po vsem katoliškem svetu; tu sem zahaja zdaj leto za letom blizo pol milijona romarjev. Bilo je 11. februarja l. 1858, ko se poda ob poludne troje otrok iz mesta, da si naberejo dračja v bližnjem gozdu. Med njimi je bila: Bernardeta Soubirous. Priidejo do votline, ki se imenuje Massabielle, kamor so ljudje ob hudi uri hodili vedrit. Ta votlina — pod visoko skalo je na zahodni strani mesta in od mesta skoraj četrte ure oddaljena. Sto korakov pred votlino teče reka Gave; pred pečino pa (in med reko) majhen potok, ki mu je voda večkrat usahnula, da je bilo mogoče stopiti od Gavenega obrežja v votlino. Spod te votline toraj vzdigne Bernardeta svojo glavo na kvišku, in prečudna prikazen, nezaslišan prizor, ki se razodene njenim očem!

Z Goriškega, 31. avgusta. Na povabilo mil. g. knezonadškofa Alojzija Zorna sošlo se je 120 čč. gg. duhovnikov v Goriškem centralnem semenišču k duhovnim vajam od 23. do 28. avgusta. Voditelj vaj je bil preč. gosp. Pater Josip Pastarini S. J. Tudi knezonadškof so se vdeležili skupnih vaj ter bili izgled in spodbuda vsem.

Po dovršenih duhovnih vajah pri zajutruku v semeniški obednici se je monsr. Andr. Marušič v krasnem latinskem govoru zahvalil mil. g. knezonadškofu za preskrbljene duhovniške vaje in osebni izgled, č. g. Patru za izvrstno vodstvo, in gospodom semeniškega vodstva za oskrbovanje telesnih potreb. Konečno so pa še mil. g. knezonadškof v prisrčnem govoru se poslovili ter nam dali res očetovskih naročil. Zadovoljni in duševno okrepani smo se razšli zopet na delo vsak v svoj delokrog.

Ta dan ob 11. uri je imelo „Cecilijansko društvo“ svoj letni občni zbor. Predsednik monsr. dr. J. Gabrijelčič odprl je zborovanje z nagovorom. Razveselil je zbor s poročilom, da knezonadškof, ki je zadržan vdeležiti se zbora, pazno sledi delovanju društva, in da ga je radostno presunilo ginljivo petje čč. gg. Cecilijancev pri duhovnih vajah. Povdarjal je neumorno delovanje tajnik gosp. dr. Sedeja in je tudi pojasneval svoje stališče v tem društvu. Zbor je s pohvalo in odobrovanjem sprejel ta nagovor.

Tajnik g. dr. Fr. Sedej je podal poročilo o delovanju in stanju društva, vmes pa je vpletel mnogo podučnih in vneovalnih misli.

Mesto zadržanega blagajničarja podal nam je njegovo poročilo gospod tajnik. Zda jci pa nastopi č. g. Kokošar. V masno-zabeljenem govoru je vabil v cecilijansko društvo novih udov, ter korenito pobijal vsakovrstne ugovore zoper društvo in njegovo delovanje. Govor je napravil jako vgoden vpliv na poslušalce. Dalje je spravil v razgovor cerkveno petje v narodnem jeziku č. g. Fr. Kodrič. Razgovora se je vdeležil monsignor predsednik, tajnik dr. Sedej in nekateri drugi.

Č. g. Bl. Grča pa je stavil in podprl predlog: Novemu odboru se naroča, da naj prevzišnega

nadškofa naprosi zmožnega duhovnika poslati v Regensburg v orgljarsko šolo. Z glasnim odobravanjem je zbor sprejel ta predlog. Ker je prevzišeni knezo-nadškof vnet za pravilno cerkveno petje in se jako zanima za napredek cecilijanskega društva, imamo upanje, da bo ob svojem času ugodno rešil zborovo prošnjo..

G. učitelj Fr. Bajt je podal društvu še nekaj svojih želj, med njimi tudi to, da naj bi odbor skušal ob priliki letnih zborov prirediti tudi pevske produkcije. Po primernih opombah gosp. tajnika je zbor izrečene želje vzel na znanje.

Na predlog preč. g. dekana Fr. Vidic-a se je zdajci začela volitev novega odbora, ki se je izvršila z vsklikom. Stari odbor je bil večinoma zopet izvoljen. Msgr. dr. Jos. Gabrijelčič je predsednik, in dr. Fr. Sedej tajnik. Zbor nam je pokazal, da društvo dejansko napreduje in si pridobiva prijateljev.

Trgovinska in obrtna zbornica.

Trgovinska in obrtna zbornica v Ljubljani imela je dne 28. maja 1886 redno sejo pod predsedstvom g. zborničnega predsednika Josipa Kušarja in v navzočnosti vladnega zastopnika c. kr. dvornega svetnika g. Rudolfa grofa Chorinskega. Seje vdeležili so se naslednji gospodje zborniki: Ivan Baumgartner, Oroslov Dolenec, Ivan Nep. Horak (podpredsednik), Vekoslav Jenko, Anton Klein, Franc Kollmann, Mihael Pakič, Ivan Perdán, Vaso Petričič, Josip Ribič in Jarnej Žitnik.

Gospod zbornični predsednik izjavi, da je za sklepčnost dovoljno število zborničnih članov navzočnih, otvori sejo ter imenuje overovateljske pisarje gg. Ivana Perdana in Jarneja Žitnika.

I. Zapisnik zadnje seje se odobri.

II. G. zbornični tajnik poroča, da je zbornica došla od c. kr. deželne vlade naslednji dopis: Po ukazu vis. c. kr. trgovinskega ministerstva z dne 26. novembra 1885, št. 37162, so v slednjem času temu ministerstvu opetovano došle od trgovcev prošnje, naj bi po analogiji v § 14 zakona z dne 15. marca 1883, drž. zak. št. 39 za rokodelske obrte vpeljanega dokaza sposobnosti bil tudi nastop trgovskega obrta zavisen od dokaza sposobnosti.

Te želje so se izražale posebno tudi pri prvem splošnem shodu avstrijskih trgovcev na Dunaji dne 14., 15. in 16. avgusta 1884; sestavile so se v resolucijo, ktera se je predložila tudi obema zbornicama državnega zbora.

Od takrat so jednaki predlogi in resolucije vladi došle tudi od trgovskih društev ter trgovinskih in obrtnih zbornic.

Ti predlogi in resolucije pa so v mnogem oziru pomanjkljive in nejasne in manjka jim one natančnosti, ktere treba, da se ta važna zadeva prav spozna.

Visoko c. kr. trgovinsko ministerstvo je toraj sporazumno z vis. c. kr. ministerstvom za notranje zadeve ukrenilo, da se, predno se konečno sklepa o tem, če bi vlada mogla zastopati te želje na zakonodavni podlagi, vršijo predpoizvedbe; namen teh predpoizvedb bi bil, da se natanko določijo dotične želje trgovskega stanja.

Zarad tega se je napravila vprašalna pōla, ktera obsega določena vprašanja o dokazu sposobnosti pri trgovskem obrtu in druge s temi v zvezi stoječe točke. Vsled gori navedenega ukaza dobila je zbornica dva iztisa te vprašalne pōle, da na stavljena vprašanja kolikor možno natanko odgovori.

Da bi zvedela, kako mislijo vdeleženi krogi o tej zadevi, obrnila se je zbornica do gremija trgovcev v Ljubljani, potem do zadrug trgovskih obrtov v političnih okrajih Logatec, Radovljica in Kamnik in do občinskih uradov v Kranji, Loki, Rudolfovom, na Krškem, na Vrhniki, v Postojni in Kočevji s prošnjo, naj izrečejo o tej zadevi svoje mnenje ter odgovorijo na omenjena vprašanja.

Iz došlih poročil se razvidi, da so vdeleženi krogi po deželi za to, da se uvede dokaz sposobnosti, kajti na vprašanje: „Je-li za nastop vsakega trgovskega obrta treba dokazati sposobnost?“ odgovorilo se je v sedmih poročilih z „ne“ in v dveh z „da“; na vprašanje: „Je-li treba samo za posamične vrste trgovskih obrtov dokazati sposobnost?“ odgovorilo se je v sedmih poročilih z „da“. Na

vprašanje: „Ali naj ostane dokaz sposobnosti omejen samo na one trgovske obrte, ktere izvršujejo protokolirani trgovci?“ odgovorilo se je v sedmih poročilih z „ne“, v dveh pa tako, da naj ostane dokaz sposobnosti omejen samo na one trgovske obrte, ktere izvršujejo protokolirani trgovci v velikih mestih.

Poročilo o odgovorih na druga vprašanja opusti odsek, ker se ni mogel odločiti, da bi stavil zbornici predlog, naj bi se izrekla za to, da je nastop trgovskega obrta zavisen od dokaza sposobnosti.

Odsek namreč meni, naj se nastop trgovskega obrta ne ovira, kar bi se pa zgodilo, če bi se mesto te postavila jednaka postavna določba, kakor jo § 14. zakona z dne 15. marca 1883, drž. zak. št. 39 odredjuje; zatoraj predlaga odsek: „Zbornica naj se izvoli izreči, da za nastop trgovskega obrta ni potreba dokaza sposobnosti.“

Debate o tem predmetu vdeležil se je gosp. zbornik Fr. Ksav. Souvan, kteri je predlagal, naj se zbornica izreče za dokaz sposobnosti ter da naj se na posamična vprašanja odgovori v kteri prihodnjih sej. Za predlog g. Souvana govorili so gg.: V. Petričič, Anton Klein, Ivan Nep. Horak, za odsekov predlog pa g. Ivan Baumgartner.

Ko je g. zbornični tajnik nekoliko pojasnil ta predmet in se je na predlog g. zbornika M. Pakiča sklenil konec debate, pričelo se je glasovanje in sprejel se je predlog g. Souvana.

(Dalje prih.)

Domače novice.

(Katoliška družba) ima prihodnji torek 7. sept. zadnjikrat letos sv. mašo na Rožniku za žive in mrtve družbenike jutraj o polšestih z navadnim darovanjem, čegar znesek se oberne za uboge iz Vincencijeve družbe.

(Sklep duhovnih vaj) je bil danes jutraj v tukajšnjem Alojzijeviski, ki jih je vodil, kakor znano, sloveči jezuit in profesor vseučilišča v Inomostu, preč. P. Hugo Hurter. Vsi govorili so bili tehtni in prepričavni, z razločno v srce segajočo besedo. Bog plati njemu in mil. g. knezoškofu!

(Duhovne molitve in slovesna sv. maša) po umrlem stolnem proštu, prečast. gosp. Jožefu Zupanu, vršile so se danes ob 8. uri jutraj. Po-božnega ljudstva je bilo mnogo navzočega, tudi z višjih krogov.

(Izredno vročino) ohladilo je danes popoldne nekaj kapelj dežja.

(Razpisana) je služba uradnega sluga pri c. k. finančni prokuraturi v Ljubljani z letno plačo 300 gld., 75 gld. aktivne doklade, 52 gld. 50 kr. pavšala za manjše pohišna opravila in pa službeno obleko. Prošnje do 15. oktobra 1886 predsedništvu c. kr. finančnega ravnateljstva v Ljubljani.

(Včeraj so pokopali) v Metliki blizo Dunaja (Mödling) znanega našega rojaka Franc Kromer-ja, sovetnika najviše sodnije na Dunaji. R. i. p.!

(Iz Vipave) se nam poroča: Narodna čitalnica v Vipavi bode na mali Šmaren dan, v sredo 8. sept. t. l. v društvenih prostorih, kakor druga leta, veselico z igro, petjem in godbo priredila, k kteri se vsi gg. narodnjaki najvljudneje vabijo. Začetek ob 7. uri zvečer.

O d b o r.

(Zadruga v ložkem sodnem okraji). Dne 2. in 3. avgusta t. l. imele so za ložki davčni okraj ustanovljene tri obrne zadruga v Loži zborovanje. Pri tem zborovanji so se sklenila zadruga pravila, se izvolilo zadruga starejšinstvo, ter se določila naklada za l. 1886. Zadrugnimi načelniki so bili jednoglasno izvoljeni: 1. od zadruga krčmarjev, mesarjev in klavcev drobnice g. Gregor Lah v Loži; 2. od zadruga dopuščenih obrtov in rokodelcev, izvzemši gostilničarje in mesarje, g. Josip Lavrič v Loži; 3. od zadruga trgovskih in svobodnih obrtov g. Fran Žagar v Markovci.

(Državni zbor) se bo po sporočilu „Presse“ sošel poslednji teden meseca sept. Dan še menda ni določen. Razprave se bodo pričele z avstro-ogersko državno pogodbo, s ktero se bodo menda do začetka novembra pečale. Na to prično pa delegacije svoje delovanje, ki se bodo letos v Budapeštu sošle. Deželni zbori prično se pa v začetku decembra.

(Župnijski izpit) napravili so na Štajarskem sledeči gg.: Franc Hirti, beneficijant v Ptuj, M. Kelemina, kaplan v Slivnici, Anton Sijaneč,

kaplan pri sv. Jurju v Slov. Goricah, in P. Rath, provizor v Šmiklavžu Slovenjegraškem.

(Ljudje hudo boleajo) po Štajarskem za šenom. Okoli Marenberga in Vuhreda² jih je prav v kratkem zbolelo 40 in čuje se, da se ta bolezen še vedno dalje širi.

(Grajščino Neuhaus) pri Dobrni kupil je gosp. Albert Dub.

(O koleri) se je govorilo, da so jo tudi že na Štajarsko zanesli. Ondašnje c. kr. namestništvo pa temu ugovarja. Na celi pokrajini zbolel je samo eden človek za kolero v Celji in ta je bil Tržačan, ki se je tje kaj hladit pripeljal. Obrnilo se mu je že na bolje. Pač pa se je tu in tam pokazala takozvana Cholera nostras (griza z bljevanjem), ki pa ni nobenega pobrala. Tudi sama griza poloti se tega ali onega, kar pa o tem času, ko je toliko sadja, ni prav nič nenavadnega.

(Štajarske kopeli) so bile letos le pičlo obiskovane. V Slatino prišlo je do sedaj 2017 gostov, na Dobrno 1073, v Rimske Toplice pa 974. Vseh skupaj toraj le 4064 gostov, kar res ni veliko proti številu drugih let.

(Štirirazredna deklška šola) z nemškim podučnim jezikom se bo vendar-le na Slatini — v sredi brušča in trušča kopeljašev ustanovila. Postavil jo bo „Schulverein“. Ondašnjim prebivalcem to ni prav nič všeč in so se vsi župani proti temu početju izrekli. — Nikar naj svojih otrok v „šulferajnsko“ šolo ne pošiljajo, pa bode vsega konec.

Telegrami.

Trst, 2. sept. Od včeraj pa do danes opoldne zbolelo je tukaj 9 ljudi za kolero, umrla sta pa dva. Na Izoli so zboleli 4.

Reka, 2. sept. V poslednjih 24. urah zbolelo je tukaj 5 oseb za kolero 3 so pa umrle. (V Reki se je kolera zopet iz novega oglašila; nekaj dni semkaj že ni bilo čuti o njej.

Heiligenkreuz (pri Badnu blizu Dunaja), 2. sept. Dr. Franc Schuselka je danes ob polunoči umrl.

Sofija, 3. sept. Uporni vojaki udali so se na milost in nemilost, ter so se priporočili kneževi milosti.

Carigrad, 3. sept. Ruski zastopnik Neli-dov je bil pri visoki porti in ona je svojemu zastopniku Gadban-Efendiju v Filipopolju naročila podati se k knezu, kteremu naj sporoči, da naj proti zarotnikom z dné 21. avgusta milostno postopa.

London, 3. sept. Pomorski minister Hamilton rekel je v svojem govoru na banketu, da bo navdušenje, s kterim Bolgari svojega kneza sprejemajo, taistega za vedno čuvalo pred zarotami. Če prav se govori o vojnih pripravah po Evropi on vendar-le misli, da v nobeni dobi ljudje niso bili bolj k miru nagnjeni, kakor prav sedaj.

Novi Jork, 2. sept. Mesta Charlestona ni več, kar še stoji, so razvaline, ki so po potresu ostale. Več nego tri četrti mesta bode treba iz novega pozidati. Ljudje so na planem. Največ je zamorcev podsutih; nekterih trupla pa še kar po cestah leže nepokopana.

Umrli so:

31. avgusta. Rudolf Černivec, vžitninskega paznika sin, 5 mes. Opekarska cesta št. 3, božjast.

1. septembra. Ernest Koder, črevljarski sin, 2 leti, Židovska steza št. 3, škrofelni. — Marija Majer, mizarjeva žena, 52 let, Dunajska cesta št. 15, sprideuje trebušnik delov.

2. septembra. Janez Cirar, komisijonarjev sin, 3 leta, Gospodske ulice št. 6, škrlatica. — Marija Kozina, gostija, 76 let, sv. Petra cesta št. 5, ostarelost.

V bolnišnici:

28. avgusta. Matija Neme, gosač, 70 let, Inadatum pleuritit deret. — Franc Hönigman, študent, 26 let, jetika.

Tujei.

1. septembra.

Pri **Matiju**: L. Aal, trgovec, iz Norimberka. — Gessler in Hauser, trgovca, z Dunaja. — Franc Heide, trgovec, iz Kaunice. — Janez Šebes, trgovec, iz Grada. — Janez Jane, c. k. davkarski nadzornik, s soprogo, iz Ljutomer. — Karl Deperis, c. k. uradnik, iz Kamnika. — Moline, zasebnik, iz Tržiča. — Strudthof, zasebnik, iz Planine. — Sara Wittehen, podpolkovnikova soproga z družino, iz Trsta. — K. Kroker, zasebnik, iz Trsta. — H. Landecker, nadporočnik, iz Trsta. — Henrik Meynier, trgovec, iz Reke.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Jerič.

Pri **Slonu**: Ludovik Freiheit, uradnik z družino, z Dunaja. Franc Gruber, potovalec, z Dunaja. — Bettlheim in Fischer, trgovca, iz Kaniže. — M. Poklukar, učitelj, z družino, iz Laz. — Frančiška pl. Hirsch, zasebnica, iz Trsta. — Evg. Levi, zasebnica, iz Trsta. — Matija Dumiciel, zasebnik, iz Reke.

Pri **Bavarskem dvoru**: Janez Seiser, zasebnik, iz Dunajskega Novega mesta. — Henrik Seiser, zasebnik, iz Trsta. — A. Vesel, trgovec, iz Oblaka.

Pri **Južnem kolodvoru**: Fr. Karl, trgovec, z Dunaja. — Janez Reichhof, pivovarnar, iz Grada. — Avgust Rosenkart, c. k. kapitan z družino, iz Sevnice.

Pri **Virantu**: V. Covacevich, zasebnik, z družino, iz Čikage. — Petrič, učitelj, iz Struge.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.		741.31	+16.4	brez v.	megla	0.00
2. u. pop.		739.72	+27.2	sl. vzh.	jasno	
9. u. zveč.		739.82	+20.0	sl. vzh.	jasno	

Zjutraj megla, pozneje jasno in soparno, po višavah soparica. Srednja temperatura 21.0° C., za 4.4° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafno poročilo.)

3. septembra

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	84 gl. 60 kr.
Sreberna 5% „ 100 „ (s 16% davka)	85 „ 10 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	117 „ 90 „
Papirna renta, davka prosta	102 „ — „
Akcije avstr.-ogerske banke	864 „ — „
Kreditne akcije	279 „ 60 „
London	126 „ 30 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	9 „ 99 1/2 „
Ces. cekini	5 „ 96 „
Nemške marke	61 „ 85 „

V čast presv. Trojici.

Sveta maša, zložil in založil ter posvetil blgrd. gosp. Antonu Foersterju skladatelj Ignacij Hladnik.

Na prodaj v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani po 60 kr. (2)

Dr. Kiesov

izumil je staroslavno in vednoveljavno

Avgsbursko esenco življenja,

Gen. dep. Schutzmarka.

Esenca življenja je najbolj varno sredstvo proti mrzlici, krvavi grizi in koleri. (20)

Prava je le tista, ki ima zgorenjo znamko. Dobiva se na drobno po vseh boljših lekarnah, na debelo pa pri vseh boljših droguistih (materijalistih) in pa pri J. G. Kiesovem v Augsburgu (na Bavarskem).

Dobro vravnano bukvoeznico

svojo, preskrbljeno z najnovejšim orodjem in stroji vsake dotične baže

priporočila vdano podpisani

slavnemu občinstvu, prečastiti duhovščini in vsem, kateri bukvoeznih del potrebujejo ter obeta naglo postrežbo, dobro delo in kolikor mogoče po nizki ceni. Dalje priporočam svojo bogato zalogo podobice, vizitnic in vošilnih listkov vsake baže.

V Škofji Loki 1. septembra 1886.

(2) **Pavel Bizjak,**
bukvoez.

Izšla je ter se dobiva v **Katoliški Bukvarni** v Ljubljani knjiga:

Kmetom v pomoč.

Narodno-gospodarska razprava.

Spisal

(35) **IVAN BELEC,**
župnik.

Knjiga obsega 9 pol v osmerki. — Cena ji je 25 kr., po pošti 5 kr. več, kdor jih vzame deset skupaj, dobi najjeto brezplačno.

Za ude bratovščine večnega počesčevanja svetega Rešnjega Telesa in za tiste, kateri prvo sv. obhajilo opravljajo itd. je posebno priporočljiva molitvena knjiga

KRUH NEBEŠKI

ali

Navod pobožno moliti in častiti

presveto Rešnje Telo

s trojno mašo in drugimi navednimi molitvami.

Na svitlo dal (11)

JANEZ ZUPANČIČ,

župnik.

Tretji zopet pomnoženi in zlepšani natis.

„Kruh nebeški“ je znana knjiga, zlasti častilec sv. Rešnjega Telesa. Cena te od vis. č. g. župnika Zupančiča spisane knjige, kaže pač dovolj že to, ker je sedaj že zagledala tretji natis. Namen jej je pred vsem počesčevanje sv. Rešnjega Telesa; vendar pa je vrejena tako, da je popolna molitvena knjiga za vsacega kristijana. Izdala je ta tretji natis „Vincencijeva družba“ v Ljubljani. Priporočamo jo toraj prav toplo zaradi lepe vsebine in pa še posebej zaradi dobrega namena, kajti čisti dobiček je namenjen v podporo dobrodušnemu „Vincencijevemu društvu“. — Novi natis obsega tudi *Šest-nedeljsko pobožnost sv. Alojzija*.

Cena je knjigi vezani v pol usnju 70 kr., vse v usnju 90 kr., vse v usnju z zlato obrezo 1 gl. 20 kr.

Katoliška Bukvarna

v Ljubljani, stolni trg štev. 6.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani

priporočila naslednje novo izišle knjige:

Putschögel, Predigten auf alle Sonn- und Festtage des Kirchenjahres, I. Jahrgang	1 gl. 80 kr.
Brynich-Fuchs, Katechetische Predigten, I. Band	2 „ 23 „
Schmid, Grundlinien der Patrologie, II. Auflage	— „ 99 „
Mark, Exhorten, zunächst für die studierende Jugend, auf die Sonn- und Festtage des Schuljahres, I. Band	1 „ 80 „
Prvi zvezek obsega za cerkvene praznike pripravne dogmatične, moralne in liturgične obravnave, isto tudi drugi in tretji zvezek. V četrtem zvezku bodo pa razne apologetične razprave. Da bo knjiga bolj priročna, pridjala se bota dva kazala; prvi obsegal bo govore za nedelje in praznike, drugi osnovo v abecednem redu.	
Frings, Predigten über die fünfzehn Geheimnisse des hl. Rosenkranzes	1 „ 39 „
Manna puerorum in sortem domini vocatorum, v usnju, z rudečo obrezo	2 „ 15 „

Ob enem se priporočamo za naročila na koledarje za l. 1887, kterih je že mnogo izišlo.

Naročila na časopise in dela, ki v več posameznih zvezkih izhajajo, se točno izvršujejo.

Najhitreje oskrbljujemo slovatvene reči iz raznih strok in vseh jezikov. (2)

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.